

Опустелювання земель – екологічна проблема

Серед багатьох глобальних проблем, мабуть, проблема опустелювання є найменш відомою, хоча кожен знає, що пустельні території відрізняються надзвичайно спекотним кліматом, великим дефіцитом вологи і досить крихкою екологічною системою, але водночас ці землі володіють високим економічним потенціалом.

Один із найбільш загрозливих, глобальних і швидкоплинних процесів сучасності – розширення опустелювання, падіння, повне знищення біологічного потенціалу Землі, що приводить до умов, аналогічних умовам природної пустелі.

Опустелювання – це деградація землі, яка характеризується скороченням рослинності, висушуванням землі, зниженням родючості ґрунту та його пов'язаності, через що можуть відбуватися швидка вітрова ерозія або утворюватися пилові бурі. Опустелювання, викликане діяльністю людини – це лише певна частина глибокої соціально – економічної кризи, яка охопила країни, що розвиваються. За посилення експлуатації природних ресурсів більшості цих країн стоять колишні метрополії. Отже, проблема опустелювання – це насамперед проблема соціально – економічна, а потім вже екологічна. Ступінь прояву та швидкість протікання різних процесів опустелювання переважно обумовлений неправильною господарською діяльністю людини, в результаті чого погіршується родючість і продуктивність земель через дефіцит води або посуху, вирубку лісу тощо. Сьогодні тема опустелювання стає особливо актуальною, багато хто вважає її глобальною проблемою всього людства. Опустелювання може відбуватися в різних кліматичних умовах, але найчастіше в посушливих районах.

Існує Конвенція по боротьбі з опустелюванням, прийнята 17.06.1994 року в Парижі, яка набула чинності 26.12.1996 року. Кінцевою метою Конвенції є збереження та підвищення родючості ґрунтів у посушливих районах, залежних від процесів опустелювання. Україна приєдналася до Конвенції в 2002 році згідно із Законом України від 04.07.2002р. №61- IV.

Питання охорони земель в умовах загострення екологічної ситуації в Україні має стати одним з найважливіших напрямків державної політики, оскільки поліпшення стану землі відкриває значні резерви збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції і забезпечує суттєве оздоровлення екологічних умов життя людини. Вирішувати проблему опустелювання потрібно створенням захисних лісових смуг по окраїнах, межах полів і вздовж каналів, створенням лісових масивів, відновленням рослинного покриву на територіях, запобіганням деградаційним процесам ґрунтового покриву, консервацією деградованих та малопродуктивних земель та впровадженням науково обґрунтованих сівозмін, прогресивних технологій збереження та відтворення родючості ґрунтів при веденні землеробства.